

Ա Յ Ս Է Ա Մ Ք Ա Ն

ՅԱԿՈԲ ՏՈՊԱՃԵԱՆԻՆ

Seul le silence est grand. (A. de Vigny)

Տես այս ճամբան ամայի կեանքիս պատկերն է տըխուր.
Թըշուառութիւն ու պայքար, հոն դէմ դիմաց են կանգնել.
Խաչեցեալի մը ցաւով ես հոն ինկած զերդ դիպուած,
Ունայնացող աշխարհի ճակատագիրն եմ երեւի:

Գիտցիր, երազն է ունայն, կեանքին Օրէնքը՝ մըռայլ,
Լճու տառապիլ. չարտասուել՝ սիրոյ համար ու Լոյսին...
Եւ այս ճամբան ամայի... նոյնը երէկ, վաղն ու միշտ.
Դարերն ունին — յիշէ՛ դուն — զաղտնիք մ'անհուն՝ ափ մ'աճին...

Մարտի, 1937

ՖԵՐԱՊ

Զ Զ Գ Ա Յ Բ...

Անոնց՝ որ զիս մոռցան յաւիտեան...

Ա՛հ կ'ուզէի, կ'ուզէի
Արեւուն տակ անոնց մաշած աչերուն
Նայուածքն՝ յուզիչ, աղի արցունքն ես ըլլալ
Համբոյր՝ վերջին հրաժեշտի՛.

Խորհուրդն ըլլալ, և անոնց
Հոգւոյն համար պըլպըլացող մի կանթեղ.
Մոռնալ յաւէտ անուն, պատկեր, յիշատակ,
Վայելք, գորով, սէրն ու խոց...

Ա՛հ որպէս զի չգգայի՛
Թէ կեանքն — աւա՛ղ — օրրոց մըն է երազի:
Սիրտը՝ սափոր հին, ապրըւած օրերու
Որ կ'ըլլան ափ մը փոշի...:

Վերթիմի, 1930

ՖԵՐԱՊ

Մ Խ Բ Թ Ա Ր Ա Յ Կ Ի Ս Ա Ն Գ Բ Թ Բ Ն

Անցան դարեր, նոյն ես դուն,
Նոյն տեսիլքիդ մէջ խոհուն.
Նայուածքիդ մէջ կը պարզուի՝
Տեսանողի վեհ հոգի:

Խարխափելով դուրս եկար,
Կարօտ լոյսի սիրավառ.
Ծըծեցիր զայն շիթ առ շիթ
Եւ դեռ ծարաւ էր հոգիդ:

Տըւիր պինդ ձոյլը կամքիդ,
Մեր լեռներուն կըրանիթ.
Ինկար ուղի, քաղցիր
Գաղափարիդ ի խնդիր:

Տարիւր վեհի մը հոգւով,
Անդոհն ու վիշտ՝ անխըռով.
Մինչեւ լըքուած ուժասպառ
Մինակ ճամբուդ մէջ ինկար:

Անցորդէն գութ խնդրեցիր,
Չեղաւ ձայնիդ ունկընդիր.
Երկինք միայն լըսեց զայն,
Պատեց վէպիդ բալասան:

Լըծի ափին նունուֆար
Երեւաւ Կոյսը պայծառ.
«Եղիցի» ողջ անպատում
Յըրուեց արցունք և յուզում:

Եւ ուտերէդ ժապաւէն
Ձըգեց թեւերն հեզօրէն.
Սեղմեց սիրով վարդ կուրծքին՝
Թերթ մը վարդի քու հոգին:

«Մայր» գոչեցիր նըւաղկոտ,
Փարած սիրոյն իր գըթոտ.
Եւ յոյգերուդ տեղ ի սպառ
Իր յուշն եղաւ մըխիթար:

Հայեացքին մէջ իր լըռին.
Տեսար կեանքիդ բարձր ուղին,
Վիշտ, չարչարանք, ողբ, ԼԼկանք,
Ահա կեանքիդ նախերգանք:

Կեցար... հսկայ, վեհ, տոկուն,
Ցեցած Մասեաց լեռներուն.
Բազուկներովդ հըրեղէն,
Լոյս փըրցուցիր աստղերէն:

Լոյս խըլեցիր... բոցադէմ,
Մեր կործանման դարձար դէմ.
Շարժեցիր ձեռքդ, վեր առիր
Կանթեղդ ոսկի լուսալիր.

Եւ զայն շունչովդ հոգեկիր,
Խաւարին դէմ սըփոցիր.
Լճոյ մեր տաճարն, Լճոյ մեր գիր,
Կրկին փառքով կանգնեցիր:

Հ. ՄԻՔԱՅԷԼ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ